

@Tarikheman3

کد پاور: ۱/۴

پاورپوینت متن و تصویر درس ۴

تاریخ ۱

پایه: دهم علوم انسانی

تهیه و تنظیم از: احمد اسدی اقدم – مرند (آذربایجان شرقی)

موضوع درس ۴

پیداایش تمدن؛

بین النهرین و مصر

هدف کلی از این درس :

یکی از مهم ترین تحولات زندگی بشر، **پیدایش و گسترش تمدن** است. در این درس، پس از بررسی سیر پیدایش تمدن و مطالعه تمدن های بین النهرین و مصر، **انتظار می رود عوامل مؤثر بر تأسیس تمدن ها و مهم ترین دستاوردهای تمدنی مردمان بین النهرین و مصر باستان را شناسایی و تحلیل کنید**

سير پيدائش تمدن

هدف کلی از این درس :

« و زمین را گسترانیدیم و در آن کوه های استوار افکندیم و از هر چیز سنجیده ای در آن رویانیدیم و برای شما و هر کسی که شما روزی دهنده او نیستید، در آن وسایل زندگانی قرار دادیم . »

سوره حجر ، ۲۰-۱۹

در یک تقسیم بندی کلی، گذشته بشر به دو دوره :

دوره پیش از تاریخ

تقسیم می شود

دوره تاریخی

پیش از تاریخ

○ پیش از تاریخ، به دورانی طولانی از زندگی انسان گفته می شود که با ظهور او در پهنه گیتی آغاز شد و تا اختراع خط و گسترش تمدن در حدود ۵۰۰۰ سال پیش به طول انجامید.

○ آگاهی ما از این دوره ، متکی بر کاوش های باستان شناسی است.

ابداع خط میخی توسط سومر در ۵۰۰۰ سال پیش

ابداع خط میخی توسط سومر در ۵۰۰۰ سال پیش

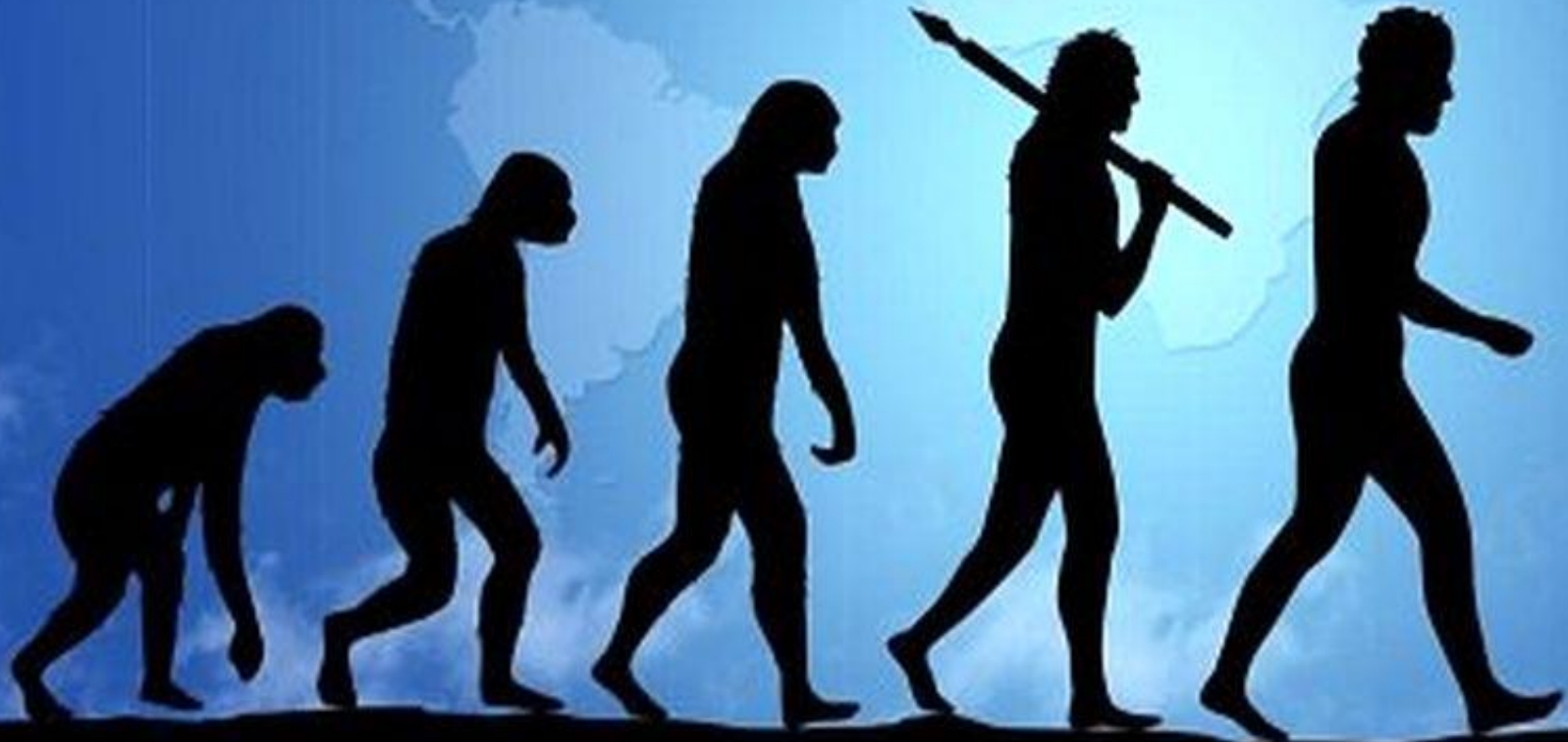

اختراع خط و تاثیر آن در زندگی مردم

شواهد باستان شناسی نشان می دهد که **نخستین انسان** **واره ها** حدود **۴ میلیون سال پیش** در **علفزارهای آفریقا** می زیستند و بعدها گروه هایی از آنان به **اروپا و آسیا** کوچ کردند.

کوچ انسان های اولیه (نئاندرتال) از آفریقا

Republished by ldoost.com

انسان واره

باستان شناسان مراحل زندگی انسان های پیش از تاریخ را بر اساس نوع اقتصاد معیشتی و ابزارهای متناسب با آن به دوره‌:

دورهٔ گردآوری خوراک

دورهٔ تولید خوراک

تقسیم کرده اند

تقسیم بندی مراحل زندگی انسان در دوره پیش از تاریخ

دورهٔ گردآوری خوراکی

خصوصیات دوره گردآوری خوراک

انسان های نخستین، شیوه ای از زندگی را پدید آوردند که بر دوره گردی، شکار جانوران و گردآوری دانه، میوه، و ریشه گیاهان و درختان برای تأمین خوراک استوار بود.

این شیوه از زندگی، تا چندین میلیون سال دوام آورد و تغییر و تکامل آن بسیار کند و محدود بود.

سالیان درازی مردان در دسته های کوچک به شکار می رفتند و زنان به جمع آوری بقایای خوردنی گیاهان و میوه درختان می پرداختند.

انسان های اولیه از پناهگاه های طبیعی مانند غارها و نیز کلبه هایی که از شاخ و برگ درختان و گیاهان می ساختند، برای حفظ جان خود بهره می بردند.

انسان های دورهٔ گردآوری خوراک

انسان های دورهٔ گردآوری خوراک

شکار حیوانات توسط مردان

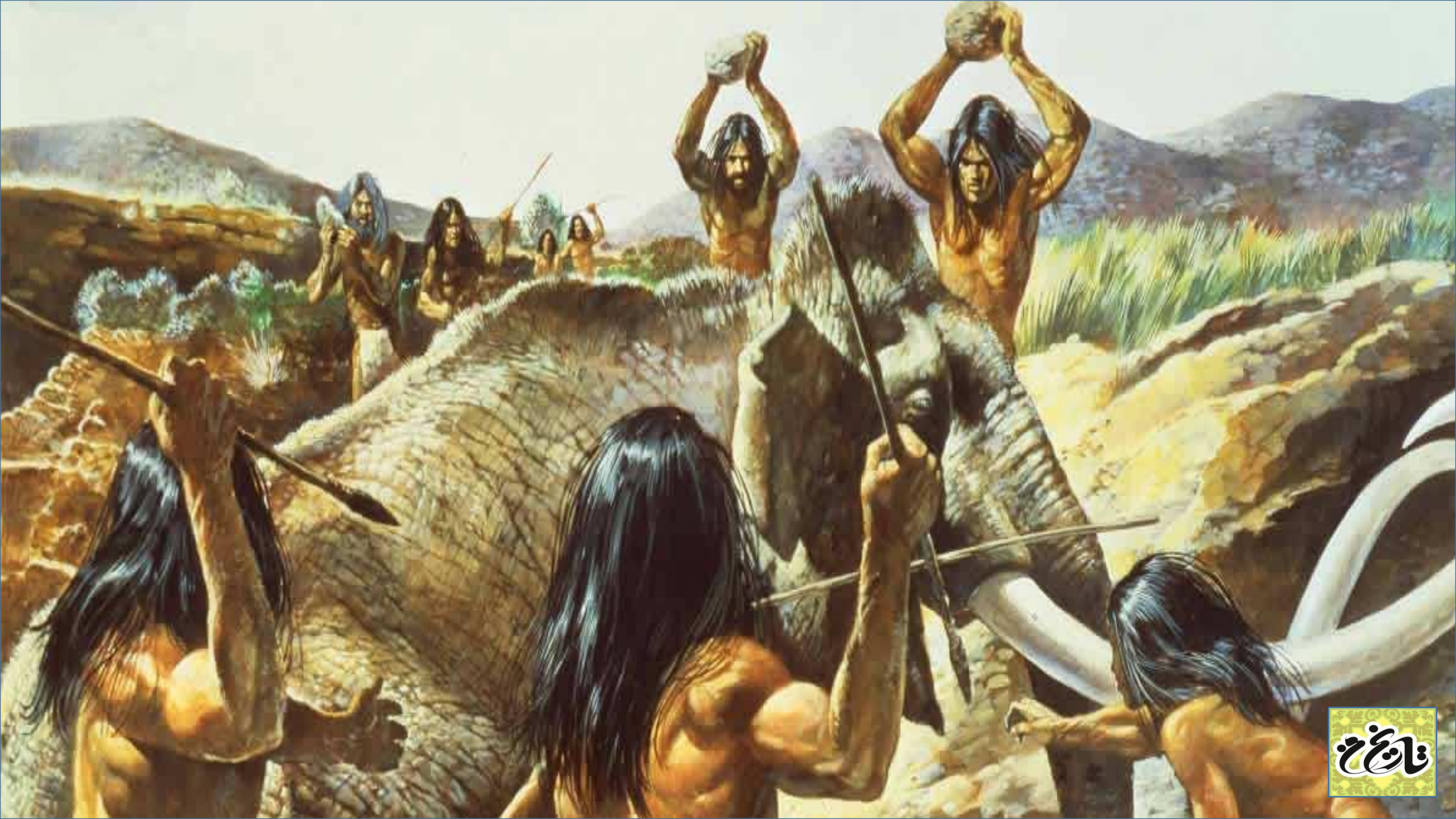

زندگی کردن انسان های اولیه در غار ها

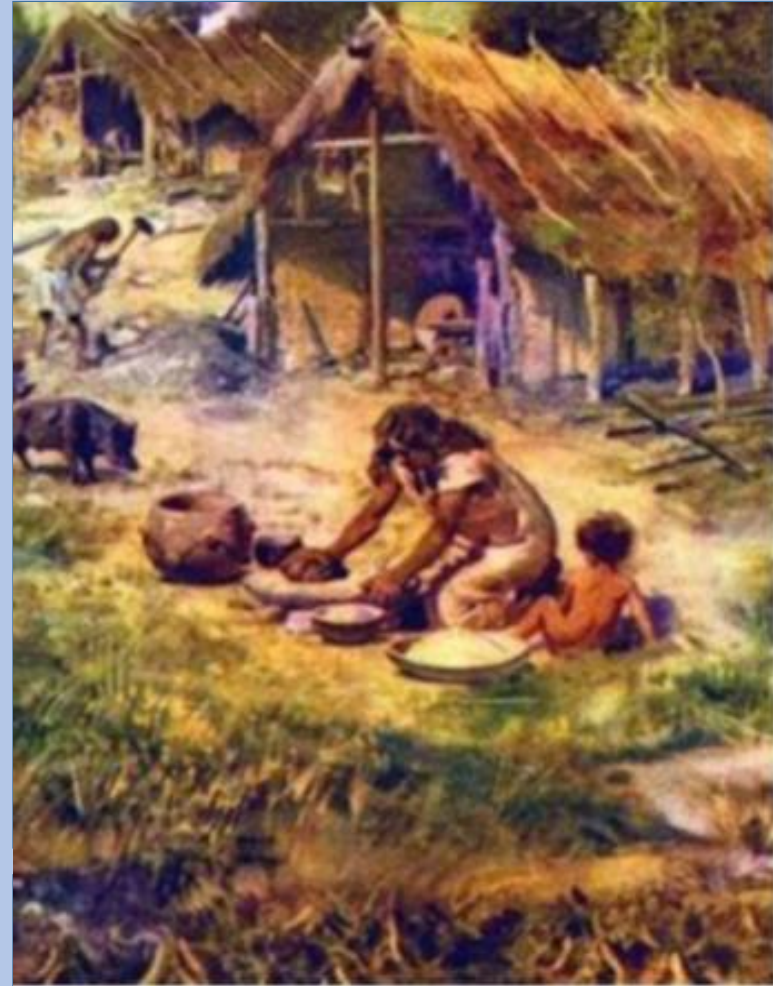
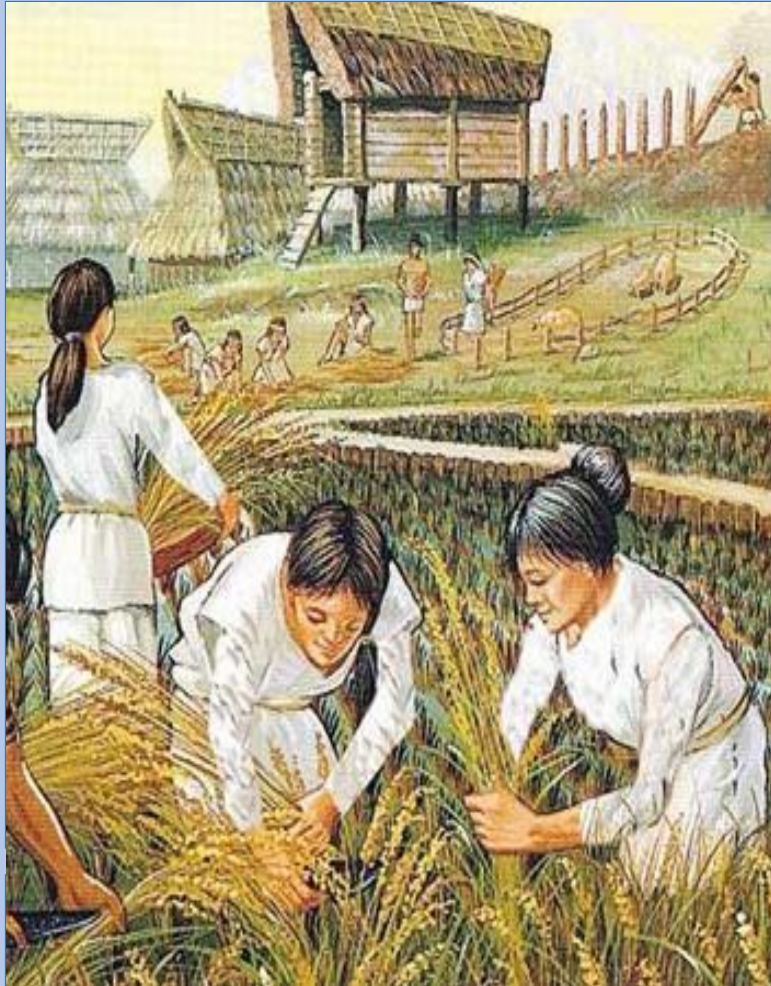

جمع آوری بقایای خوردنی گیاهان و میوه درختان توسط زنان

کلبه ساخته شده از
استخوانهای ماموت

لباسهای دوخته شده
از پوست جانوران

خصوصیات دوره گردآوری خوراک

- از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ ، به **کار گرفتن آتش** بود.

- این اتفاق ، تأثیر بسزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت.

- **سنگ ، چوب و استخوان** موادی بودند که انسان های نخستین از آن برای ساختن ابزار استفاده کردند.

- **سنگ**، اصلی ترین ماده ای بود که انسان های نخستین از آن برای ساختن ابزار استفاده کردند.

سنگ چخماق

تأثیر بسزایی آتش بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط

به کار گرفتن آتش توسط انسان های اولیه

به کار گرفتن آتش توسط انسان های اولیه

به کار گرفتن آتش توسط انسان های اولیه

آتش برای در امان ماندن از سرما

آتش برای در امان ماندن از سرما

آتش برای پختن غذا

آتش برای پختن غذا

آتش برای در امان ماندن از هجوم حیوانات در شب

آتش برای در امان ماندن از هجوم حیوانات در شب

اصلی ترین موادی ساخت ابزار توسط مردمان پیش از تاریخ

سنگ ، اصلی ترین ماده ای بود که انسان های نخستین از آن برای ساختن ابزار استفاده کردند.

در آغاز، ابزارهای سنگی بسیار ساده و ابتدایی بودند.

بشر در خلال صدها هزار و حتی چند میلیون سال، بر مهارت خود در ساخت تیغه های سنگی افزود و توانست ابزارهایی مانند تبر، زوبین و کارد بسازد.

۱۴

استخوان و چوب نیز مواد دیگری بودند که مردمان پیش از تاریخ از آنها برای ابزارسازی استفاده می کردند.

اصلي ترين مواد ساخت ابزار

چوب

استخوان

سنگ

مهارت انسان های اولیه در استفاده از سنگ

مراحل ساخت ابزار در دوره سنگ

پ) تیز کردن لبه‌ها با استفاده از چکشی از جنس چوب، شاخ یا سنگ

الف) انتخاب قطعه‌ای از یک سنگ بزرگ

ب) شکل دادن تقریبی با یک سنگ چکش مانند دیگر

ت) تراشیدن لبه‌ها بوسیله اجسام نوک تیز تا اینکه لبه‌ها تیز شود

شکل نهایی تبر دستی

نما از روبرو

نما از پهلو

ابزار شکار انسان های اولیه

ابزار شکار انسان های اولیه

شیوه برقراری ارتباط بین انسان ها در دوره گرد آوری خوراک

انسان های نخستین در آغاز، قادر به حرف زدن نبودند،

اما برای اینکه بتوانند به صورت گروهی به شکار بروند ، باید به گونه ای با هم ارتباط برقرار می کردند.

به تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک ، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.

سخن گفتن انسان ها

هنر نمایی انسان های اولیه در غارها

به کار گرفتن هنر نقاشی برای نشان دادن احساس و اندیشه خود

به کار گرفتن هنر نقاشی برای نشان دادن احساس و اندیشه خود

وضعیت دینی و اعتقادات مردم دوره گردآوری خوراک

▪ مطالعه وضعیت دینی و اعتقادات مردم دوره گردآوری خوراک، به دلیل نبود شواهد و مدارک، بسیار دشوار است.

▪ امروزه باستان شناسان می کوشند از طریق بررسی اعتقادات جوامع شکارگر کنونی، مانند بومیان استرالیا و قبیله های سرخ پوست آمریکای جنوبی، به معتقدات دینی انسان های نخستین پی ببرند

▪ اعتقادات انسان های اولیه با مشکلات و مخاطرات زندگی آنان مانند بیماری، مرگ، سیل، و خشکسالی ارتباط داشته است.

▪ آنان به نیروهایی مرموز و فرا طبیعی باور داشتند که در نظر آنان نگاهدارنده زمین، آسمان و حامی زندگی شان بود.

تقسیم بندی مراحل زندگی انسان در دوره پیش از تاریخ

دوره تولید خوراکی

خصوصیات دوره تولید خوراک

○ از حدود ۱۲۰۰۰ سال پیش، گروه هایی از مردم گردآورنده خوراک با استفاده از تجربه های گذشته، شروع به **کشت برخی گیاهان و اهلی کردن حیوانات** کردند و برای نخستین بار موفق به تولید خوراک شدند.

○ باستان شناسان درباره تقدم کشاورزی بر اهلی کردن حیوانات و یا برعکس، **نظریات متفاوت دارند.**

○ آنان همچنین مناطق مختلفی از کره زمین را **خاستگاه دیرینه کشاورزی معرفی کرده اند.**

خصوصیات دوره تولید خوراک

مناطق کوهپایه ای زاگرس در غرب ایران

مهمترین و قابل توجه ترین خاستگاه دیرینه
کشاورزی از دیدگاه باستان شناسان

تپه چغاگلان در شهرستان مهران در استان ایلام

نخستین گردآورندگان خوراک

گندم و جو

محصول مورد کشت ساکنان تپه چغاگلان

چُغاکُلان — شہرستان مہران

بقایای دانه غلات کشف شده از چُغاکُلان

عصر نوسنگی

▪ به هر حال ، در فاصله ۱۲۰۰۰ تا ۶۵۰۰ سال پیش (عصر نوسنگی) کشت غلات و رام کردن جانوران در بیشتر نقاط جهان رواج یافت.

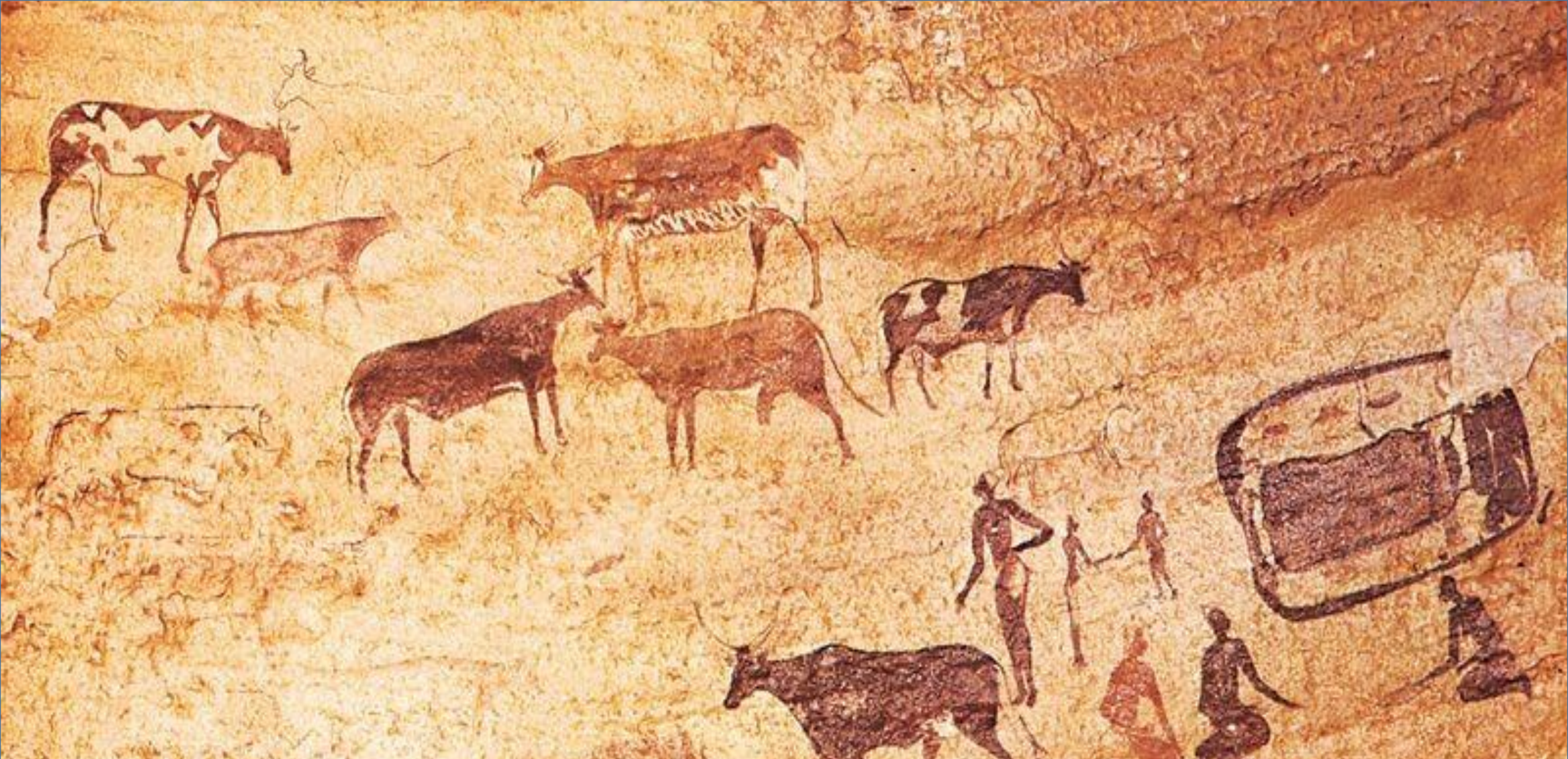
▪ از آنجاکه زنان مسئولیت گردآوری دانه های گیاهان را بر عهده داشتند، به احتمال زیاد، کشت دانه توسط آنان شروع شده است.

▪ در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد.

▪ با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد.

▪ با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

کشت غلات و رام کردن جانوران در فاصله ۱۲۰۰۰ تا ۶۵۰۰ سال پیش

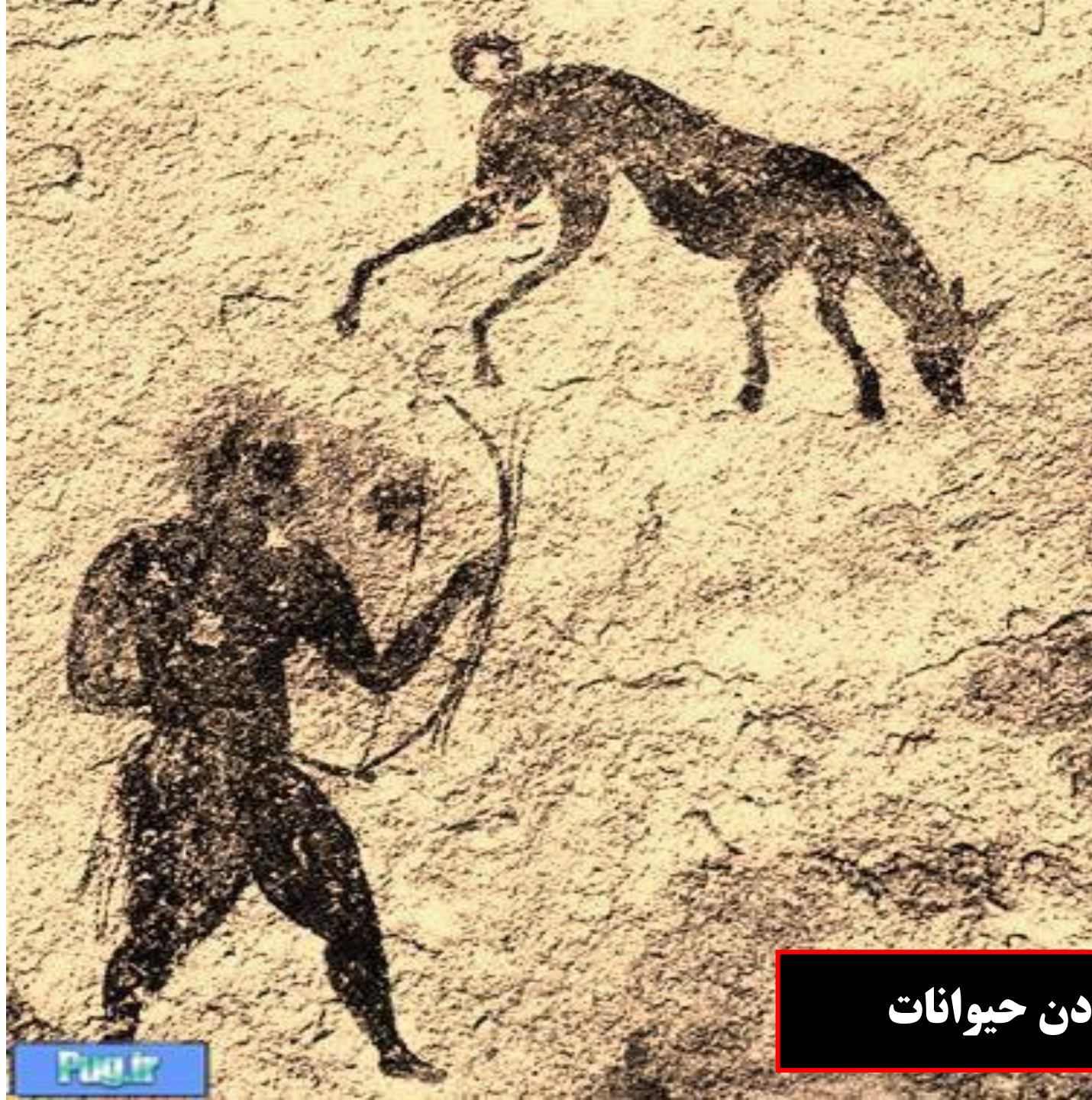

اهلی کردن حیوانات

Pig.ir

اهلی کردن حیوانات

اهلی کردن حیوانات توسط انسان های اولیه

سگ ، از نخستین حیوانات اهلی شده

زنان آغاز کننده کشت دانه و کشاورزی

ابداع چرخ سفالگری و تولید ظروف سفالی

ابداع چرخ سفالگری و تولید سفال

تولید پارچه با استفاده از پشم حیوانات، توسط انسان

تولید پارچه از پشم حیوانات

اهمیت ابداع کشاورزی

ابداع کشاورزی، رویدادی مهم و سرنوشت ساز در زندگی انسان است.

برخی باستان شناسان از این پدیده با عنوان «**انقلاب کشاورزی**» یاد می کنند و اهمیت و تأثیر آن را در تاریخ بشر همچون «**انقلاب صنعتی**» در قرن ۱۸ م. می دانند.

ابداع کشاورزی

ابداع کشاورزی

مهم ترین پیامدهای کشاورزی

دست برداشتن از دوره گردی و ایجاد نخستین نخستین روستاها به عنوان سکونت گاه های دائم

کشاورزان به منظور کاشت ، داشت و برداشت محصول

روی آوردن به فعالیت دیگری غیر از تولید خوراک مانند ابزار سازی، سفالگری و پارچه بافی و تخصص پیدا کردن در این فعالیت ها

به دلیل تولید اضافه بر نیاز

شروع داد و ستد میان روستاها و آشنایی مردم مناطق مختلف را با آداب و رسوم، مهارت ها و اندیشه های یکدیگر

به دلیل تولید مازاد بر نیاز محصولات

ابداع کشاورزی

مهم ترین پیامدهای کشاورزی

کشاورزی و دامداری

یک جانشینی و به وجود آمدن روستاها

تولید مازاد بر نیاز

تخصصی شدن کار

شکل گیری تجارت

شکل گیری شهرها و تأسیس تمدن

پیدایش روستا و یکجانشینی

با گذشت زمان، جمعیت بعضی از روستاهای کنار رودها بیشتر شد
و این روستاها به شهر تبدیل شدند.

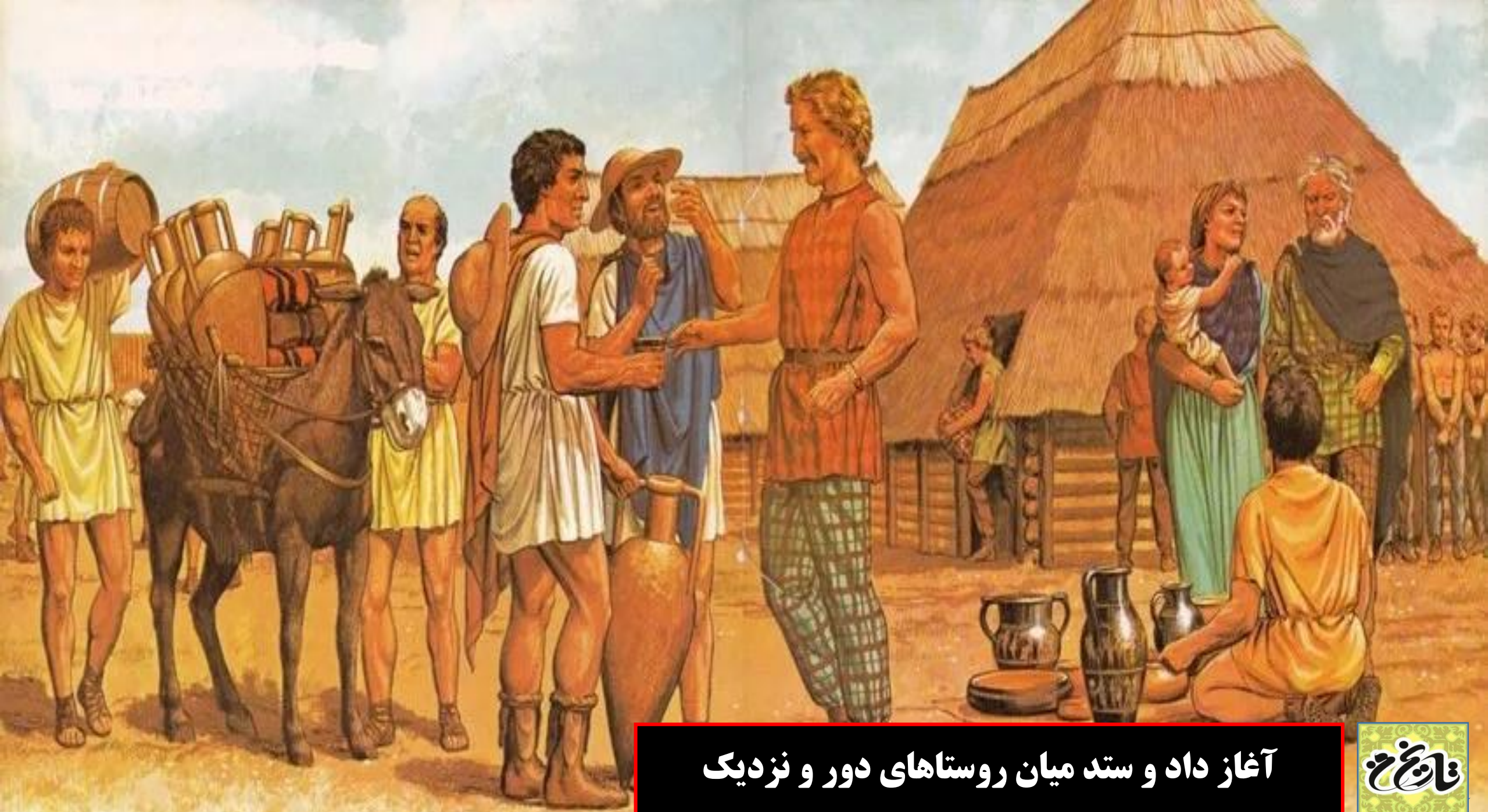
نقشه نخستین جوامع کشاورزی و شباتی

آغاز داد و ستد میان روستاهای دور و نزدیک

تمدن های نخستین

تمدن های نخستین

بین النهرین

بین النهرین

▪ **بین النهرین** یا **میان رودان** به معنای سرزمین های میانِ دو رودِ دجله و فرات در کشور کنونی عراق است.

اما جغرافیای تمدن بین النهرین فقط محدود به سرزمین های میان این دو رود نیست و **شامل تمامی سرزمین های پست غرب فلات ایران** می شود.

رودهای دجله و فرات از مناطق کوهستانی **ترکیه و ارمنستان** سرچشمه می گیرند و پس از طی کردن مسافتی طولانی در کشور **عراق** به هم می پیوندند.

سپس با پیوستن به **کارون** ، در نزدیکی بندر خرمشهر، **اروندرو** را تشکیل می دهند و به سمت **خلیج فارس** جریان می یابند.

رسوب این رودها موجب به وجود آمدن دشت های حاصلخیزی شده است که **مهد یکی از کهن ترین تمدن ها** بوده است.

روسیه

دریای سیاه

دریای
خزر

ترکیه

مدیترانه

سوریه

بین النهرین

مصر

دریای
سرخ

عربستان

خلیج فارس

شکل گیری تمدن

پدید آمدن نخستین شهرها در بین النهرین

کاوش های باستان شناسی در کشور **عراق کنونی و جلگه خوزستان ایران** نشان می دهد که **نخستین مراکز تمدنی در حدود ۳۵۰۰ ق.م.** در این مناطق شکل گرفته است.

کشاورزان کوهپایه های زاگرس، برای نخستین بار، در دشت ها و جلگه های مجاور از جمله **بین النهرین،** شروع به **کشاورزی** کردند.

از آنجا که در بین النهرین به دلیل **کمبود بارندگی،** امکان **کشت دیم** وجود نداشت، ساکنان این منطقه با **حفر آبراه ها و ایجاد آبگیرهای متعدد،** زمین های وسیعی را در اطراف رودهای دجله و فرات به زیر کشت بردند و محصولات فراوان و مازاد بر نیاز تولید کردند.

افزایش جمعیت و تولید مازاد بر خوراک، موجب شد که **روستا ها** گسترش پیدا کنند و سرانجام **نخستین شهرها** در این منطقه پدید آیند.

عراق کنونی و جلگه خوزستان،
نخستین مراکز تمدنی

حصراتی کنونی
تمدن قدیم
شهرهای باستانی

نینوی
خروود
آشور
بغداد
بابل
سومر
اور

آسیای صغیر

آشور
نینوا

رود فرات

انگاد

کیش

سومر

اوروک

اریدو

دریای مدیترانه

ممفیس

مصر

عربستان

خلج فارس

رود نیل

دریای سرخ

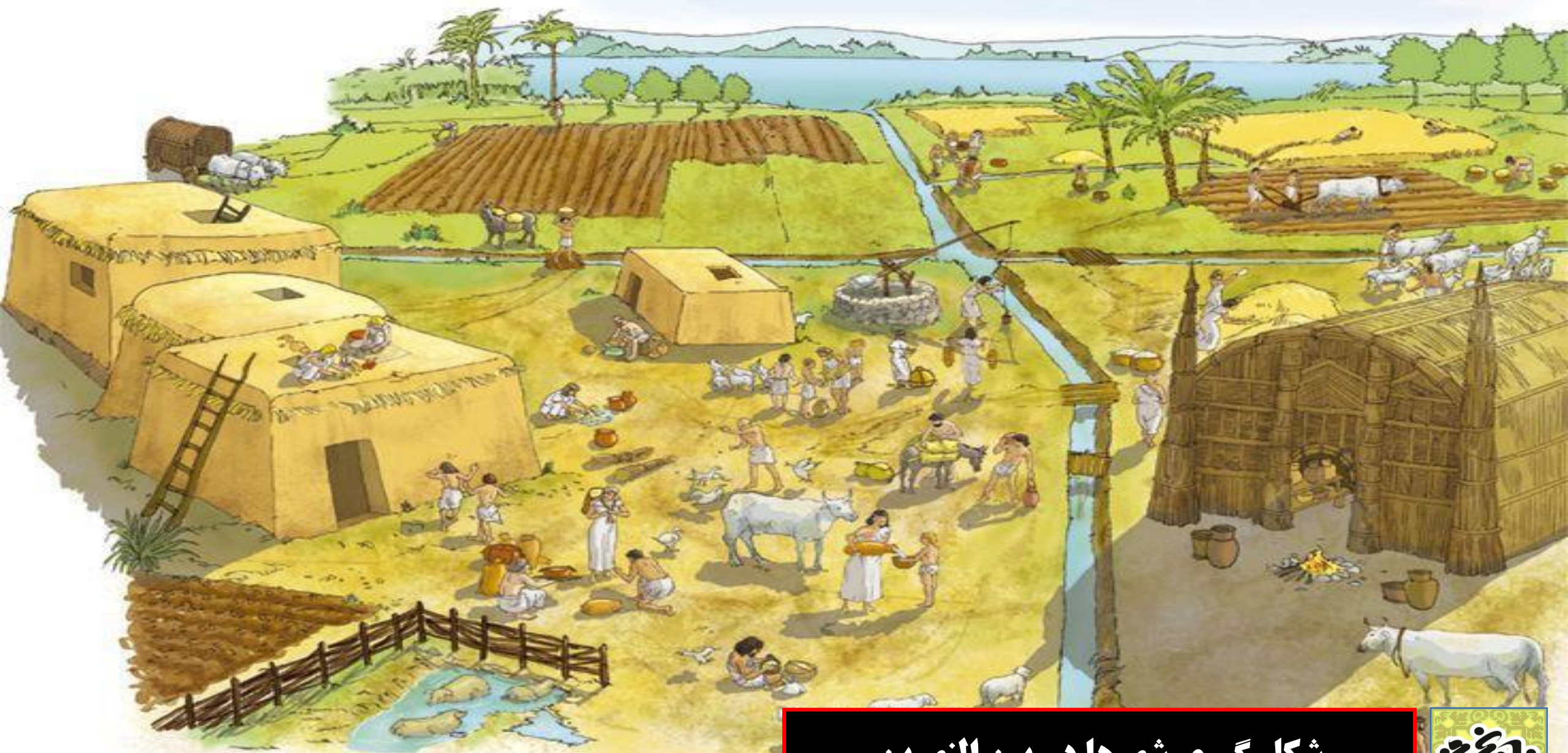
شهر

بین النهرین

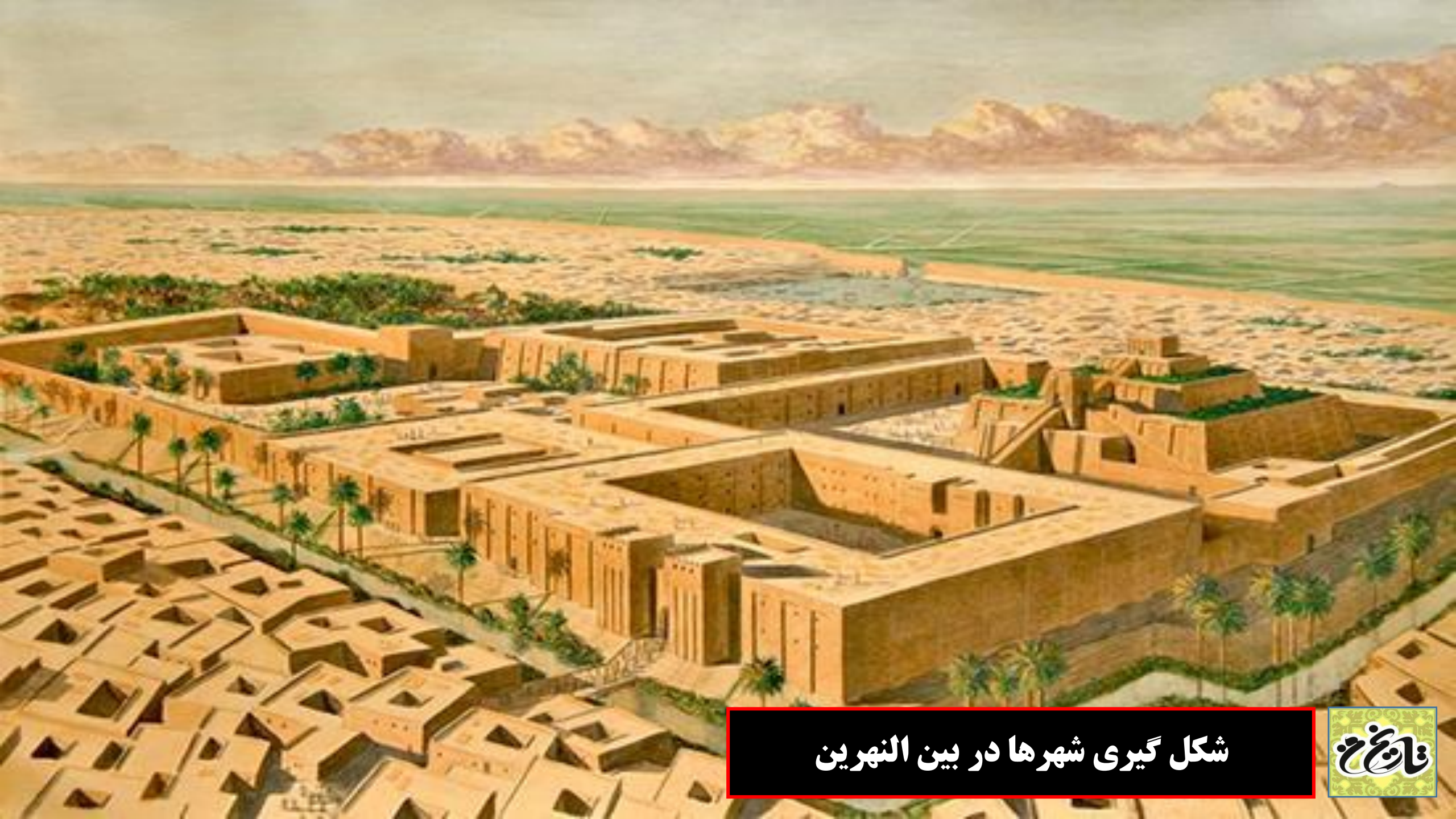

شکل گیری شهرها در بین النهرین

شکل گیری شهرها در بین النهرین

لوح گلی یکی از فرمانروایان سومری در ۲۴۰۰ ق.م. درباره ساخت شهرها و حفر آبراه

تمدن های نخستین

تمدن سومر

سومر

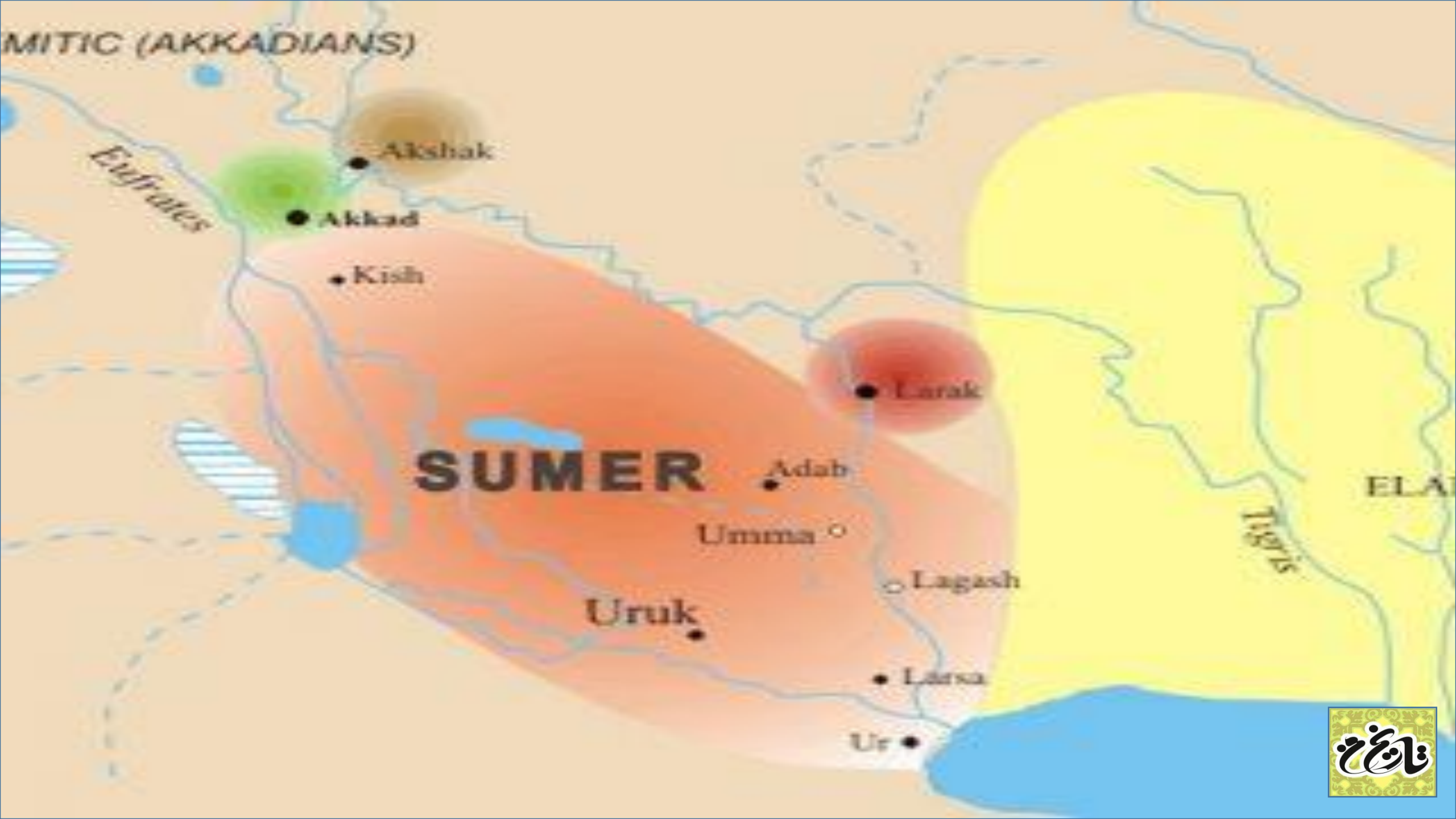
اولین شهرها در ناحیه جنوبی بین النهرین، معروف به **سومر** به وجود آمدند

سومر نام یکی از اقوام کهن ساکن این ناحیه نیز بود.

اور، اوروک، لاگاش و کیش از جمله مهم ترین شهرهای **سومر** به شمار می رفتند

هریک از این شهرها به همراه روستاهای پیرامون خود، دارای حکومتی مستقل بودند که به آنها **دولت - شهر یا کشور - شهر** گفته می شود.

این دولت شهرها اغلب با یکدیگر در حال **رقابت و جنگ** به سر می بردند.

MITIC (AKKADIANS)

SUMER

ELAM

شہر تاریخی اور

اثر به جای مانده از قل حلف سوریه (مربوط به تمدن سومر)

اعتقادات مردم میان دو رود (سومریان و...)

○ مردم بین النهرین، از جمله سومریان، خدایان متعددی را می پرستیدند و اعتقاد داشتند که هر شهر از آن خدایی است.

○ آنان برای خدای شهر خویش پرستشگاه باشکوهی بر پا نموده، قربانی ها و هدایای بسیار نثارش می کردند.

○ آنان معتقد بودند که خدایان، انسان را برای خدمت به خود آفریده است و اگر در این کار کوتاهی کنند، خدایان آنان را با فرو فرستادن سیل و طوفان یا خشکسالی تنبیه خواهند کرد.

زیگورات چغازنبیل

سومریان و خدایان فرا زمینی

کاهنان و کاهن اعظم

ویژگی کاهنان و کاهن اعظم

برخورداری از قدرت و ثروت فراوان

واسطه میان مردم و خدایان بودن

مطلع بودن دانش های عصر خود

○ **کاهنان**، در آغاز، پیشوایی دینی را به همراه فرمانروایی سیاسی بر عهده داشتند، اما سرانجام فرماندهان نظامی، قدرت را به دست گرفتند و حکومت را در خانواده خود موروثی کردند.

صنعت در سومر

○ صنعتگران سومری علاوه بر مهارت در **سفالگری**، در **ساخت ابزار و جنگ افزارهای مفرغین** نیز ماهر بودند.

○ در آن زمان، مردم جنوب غربی آسیا، کاربرد فلزات مختلفی **مانند مس و قلع** را آموخته بودند و از ترکیب این دو، **اشیای مفرغین** می ساختند که بسیار مقاوم و محکم بودند.

موزائیک سنگی کشف شده از مقبره شاهی اور

خط و زبان سومریان

لوح های گلی فراوانی به خط میخی و زبان سومری در بقایای شهرهای سومری کشف شده است.

به گمان برخی باستان شناسان، سومریان مخترع خط بوده اند و نخستین نوشته های جهان متعلق به آنان است.

بعضی از این لوح ها حاوی آثار ادبی بلند، مانند افسانه گیلگمش است.

ابداع خط میخی توسط سومر در ۵۰۰۰ سال پیش

خط میخی سومری

افسانه گیلگمش

۴	1	۴	11	۴	21	۴	31	۴	41	۴	51
۴	2	۴	12	۴	22	۴	32	۴	42	۴	52
۴	3	۴	13	۴	23	۴	33	۴	43	۴	53
۴	4	۴	14	۴	24	۴	34	۴	44	۴	54
۴	5	۴	15	۴	25	۴	35	۴	45	۴	55
۴	6	۴	16	۴	26	۴	36	۴	46	۴	56
۴	7	۴	17	۴	27	۴	37	۴	47	۴	57
۴	8	۴	18	۴	28	۴	38	۴	48	۴	58
۴	9	۴	19	۴	29	۴	39	۴	49	۴	59
۴	10	۴	20	۴	30						

تمدن های نخستین

اگد و بابِل

اگد و بابل

▪ در حدود ۲۴۰۰ ق.م.، قوم **اگد** که در مرکز بین النهرین می زیست، به **فرماندهی سارگن** بر کشور شهرهای سومری مسلط شد.

سارگن سپس سرتاسر بین النهرین را به فرمان خود آورد و امپراتوری بزرگی تشکیل داد که از **سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه های زاگرس** امتداد داشت.

این امپراتوری، مردم و اقوامی را که دارای **اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنر گوناگونی** بودند، **یکپارچه و متحد** کرد و موجب **تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین النهرین** شد.

سارگن بزرگ بنیانگذار پادشاهی اکد

c. 2300 BC

سلسله بابلِ قدیم

▪ **امپراتوری سارگن** حدود دو قرن دوام آورد و در پی آن ، دورانی از بی ثباتی و ضعف فرا رسید.

○ از حدود ۱۹۰۰ ق.م ، به تدریج قوم دیگری به نام **اموری** ، قدرت خود را در **مرکز بین النهرین** گسترش داد و سلسله ای را تأسیس کرد که به **بابلِ قدیم** معروف است.

○ **مشهورترین فرمانروای** این سلسله **حمورابی** بود که مناطق وسیعی از بین النهرین را فتح و ضمیمهٔ قلمرو خود کرد.

○ او همچنین اقدامات مهمی در زمینهٔ **کشورداری**، **کشاورزی** و **قانون گذاری** انجام داد.

تمدن اموری (بابل قدیم)

حَمُورَابِي ، معروفترین فرمانروای بابل قدیم

شیوه حکومت حمورابی

شیوه حکومتی حمورابی مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود.

او مقام پادشاهی را هدیه ای از جانب خداوند به خود می پنداشت.

مهم ترین دلیل شهرت حمورابی در تاریخ ، به خاطر قانون نامه ای است که از او برجای مانده و نخستین سند قانون گذاری جهان به شمار می رود.

○ این قانون نامه ، شامل مجموعه ای از قوانین مربوط به زراعت ، آبیاری ، کشتیرانی ، خرید و فروش برده ، ارث ، ازدواج و مجازات های انواع جرم ها و جنایت ها است.

اقدامات مهم حمورابی

کشاورزی

ایجاد نخستین سند قانون گذاری جهان (قانون نامه حمورابی مهم ترین علت شهرت او است)

فتح مناطق وسیعی از بین النهرین و ضمیمه آن به قلمرو خود

کشورداری (شیوه حکومتی حمورابی مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود. او مقام پادشاهی را هدیه ای از جانب خداوند به خود می پنداشت)

سلسله بابلِ قدیم

حمورابی

مشهور ترین فرمانروای اموری ها

شهر بابل

پایتخت اموری ها

ارث

زراعت

ازدواج

آبیاری

مجازات انواع جرم ها و جنایات

کشتیرانی

خرید و فروش برده

موضوعات ذکر شده
در قانون نامه
حمورابی

حمورابی ، قدیمی ترین قانون نامه جهان

کشف منشور حمورابی در شوش ایران

اگر معماری برای کسی خانه ای بسازد
و آن را خوب محکم نسازد و خانه فرو
ریزد و صاحب خانه را بکشد ، آن
آن معمار محکوم به مرگ است .

بند 229 قانون حمورابی 4000 سال پیش

بابل پایتخت تمدن آموری

بابل پایتخت تمدن آموری

آشوریان

پس از ضعف و زوال حکومت بابل قدیم، **آشوریان** که قومی جنگجو در شمال بین‌النهرین بودند، به قدرت رسیدند.

حکومت آشور با لشکرکشی‌های پیاپی به سرزمین‌های همجوار و غارت و ویران کردن آنها، بر قلمرو و ثروت خود افزود.

آشور

بابل

ماد

مگستانه

سومر
عیلام

میراٹ تمدن بین النہرین

میراث تمدن بین النهرین

**ساکنان بین النهرین، تمدنی عظیم را پی ریزی کردند که در
زمینه های مختلف، از جمله :**

○ **سیاست و حکومت ، قانون گذاری ، معماری و شهرسازی ، هنر، صنعت و خط به پیشرفت
های چشمگیری دست یافت.**

○ **تمدن بین النهرین بر تمدن های پس از خود ، از جمله تمدن ایران در زمان هخامنشیان و نیز
تمدن یونان باستان، تأثیر بسزایی گذاشت.**

تمدن های نخستین

مصر، هدیة رود نیل

تمدن مصر باستان

رودخانه نیل

تأثیر رود نیل بر تمدن مصر باستان

دلایل امنیت مصر از تهاجم های خارجی

دلایل

صحرای گرم در شرق و غرب

وجود رود نیل

صخره های شمالی

دریای مدیترانه

مصر اغلب از طریق **شبه جزیره سینا** در شمال شرق این کشور، در **معرض هجوم بیرونی** قرار داشت و عاقبت هم فاتحان ، از همین مسیر به آن سرزمین دست یافتند

لسی

اردن

دریای مدیترانه
سکندریه

مصر باستان

نیل

سودان

موقعیت جغرافیایی تمدن مصر

صحرای سینا

تمدن مصر باستان

سیاست و حکومت

مورخان ، تاریخ مصر باستان را به سه دوره امپراتوری قدیم ، میانه و جدید تقسیم می کنند

امپراتوری قدیم

امپراتوری میانه

امپراتوری جدید

امپراطوری مصر قدیم

در دورهٔ امپراتوری قدیم ، قدرت فرعون ها در اوج بود

اهرام سه گانه ، که اکنون یکی از شاهکارهای معماری جهان باستان است ، به دستور آنان ساخته شد.

فرعون ها برای ادارهٔ امور کشور ، از وزیر یا شخصی با عنوان «کارگزار کل کشور» استفاده می کردند که مسئولیت ادارهٔ امور اداری ، مالی و قضایی را بر عهده داشت.

اهرام سه گانه مصر

فرعون های سازنده اهرام ثلاثه

فرعون ، منکورع

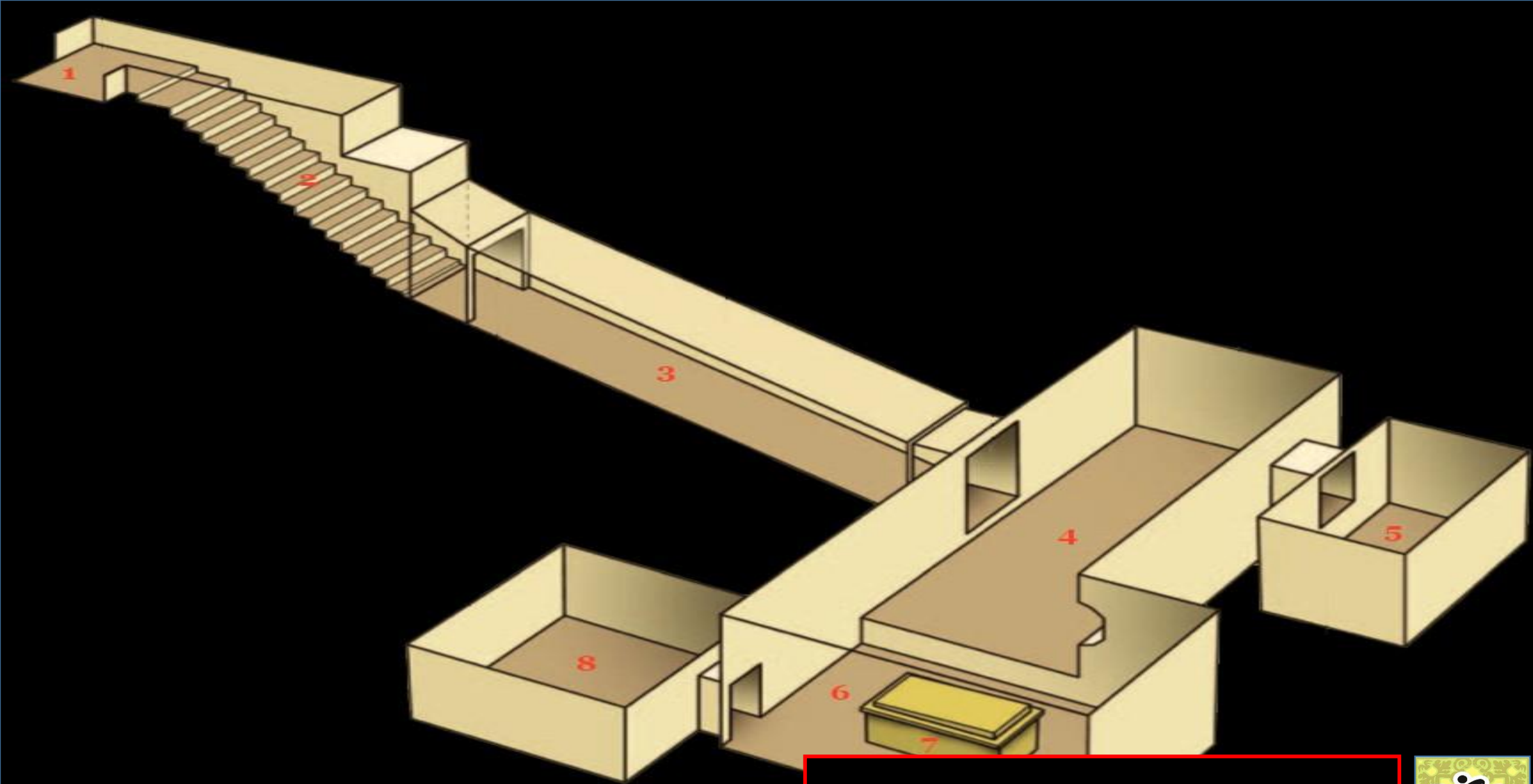
فرعون ، خفرع

فرعون ، خوفو

نمای شماتیک مقبره توتنخامون

اهرام نماى بیرونی و زیر زمین

جایگاه فرعون در مصر باستان

دارای قدرت فوق العاده

داشتن اعتبار زیاد در میان مردم

عمل او ، اراده خدایان شمرده می شد

سخن او ، از زبان خدایان بود .

اطاعت بی جون و چرای مردم از او

قدرت و
اعتبار فراعنه

پسر یا هر یک از اعضای خانواده فرعون ، حتی همسر او می توانست **جانشین او** شود.

فرعون

تمدن مصر باستان

دین و اعتقادات

دین مصریان باستان

○ **مصریان باستان خدایان زیادی را می پرستیدند.**

○ **حداقل نام چندین هزار خدا در نوشته های مصری شناسایی شده است.**

○ **البته مردم مصر، خدایانشان را مهربان تر و دوستانه تر از خدایان سومری می پنداشتند.**

○ **شاید به این سبب که زندگی در اطراف رود پر برکت نیل آسان تر و مطبوع تر از زندگی در کناره های دجله و فرات بود.**

دین مصریان باستان

آمن هوتپ چهارم، یکی از فرعون های دوره جدید، **کوشید یگانه پرستی** را در شکل **پرستش خدای خورشید** در مصر ترویج کند.

اما پس از مرگ او، **کاهنان** که نقش مهمی در فرهنگ مصر داشتند، دوباره **پرستش چندخدایی** را رایج کردند.

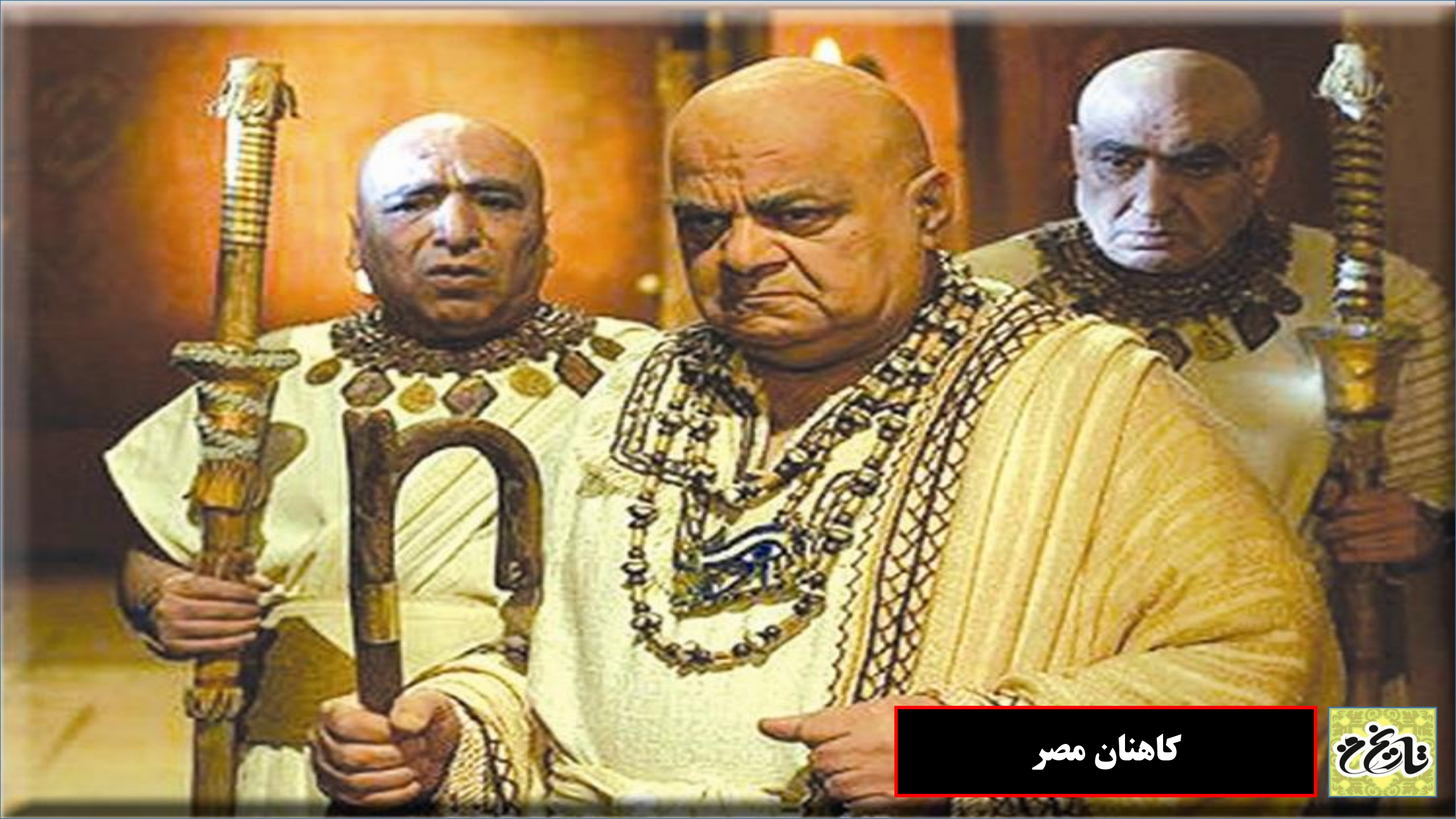
حضرت یوسف و حضرت موسی نیز به احتمال بسیار در دوران **امپراتوری جدید**، مردم مصر را به پرستش خدای یگانه دعوت کردند.

آمن هوتپ چہارم

کاهنان مصر

حضرت يوسف «ع»

حضرت موسى «ع»

مومیایی کردن مردگان

مصریان به زندگی بعد از مرگ باور داشتند

معتقد بودند که روح پس از مرگ مدتی سرگردان می ماند
و سپس به جسم باز می گردد.

به همین دلیل، اجساد فرعون هارا برای جلوگیری از فاسد
شدن جسم، مومیایی می کردند

اعتقادات مصریان باستان به زندگی بعد از مرگ

مومیایی کردن مردگان

مومیایی کردن مردگان

مومیایی کردن مردگان

تمدن مصر باستان

جامعه و اقتصاد

کشاورزی مصریان

اساس زندگی در مصر باستان بر **کشاورزی** استوار بود.

بیشتر جمعیت مردم را کشاورزان تشکیل می دادند.

آنان در کشتزارهای اطراف نیل که متعلق به فرعون ها، کاهنان و مقام های حکومتی بود، گندم، جو، خرما و میوه های دیگر را کشت می کردند.

جامعه و اقتصاد در مصر باستان

مصريان چگونه مردمی بودند؟

▪ **مصريان مردمی صبور و فرمان بر بودند.**

▪ **آموزه های دینی، آنان را به اطاعت بی چون و چرا از فرمان فرعون و مأموران او فرامی خواند.**

▪ **توده های مردم، علاوه بر پرداخت مالیات، ناگزیر بودند در ساختن آرامگاه ها، کاخ ها، معابد و نیز باحضور در جنگ ها، برای حکومت بیگاری کنند.**

تمدن مصر باستان

ادبیات و هنر

ابداعات مصریان باستان

یکی از دستاوردهای برجسته تمدن مصر باستان، **ابداع خط های مختلف هیروگلیف و دموتیک** بود که از هر یک در جاهای متفاوت استفاده می شد.

مصریان همچنین با استفاده از نی، کاغذ پاپیروس را ابداع کردند.

شماری از این پاپیروس ها که حاوی **مطالب ادبی، دینی، شرح حال و اقدامات فرعون** هاست، بر جای مانده است.

هیر و گلیف مصری

 A	 B	 B	 C	 D	 E
 F	 G	 H	 H	 I	 J
 K	 L	 M	 N	 N	 O
 P	 Q	 R	 S	 T	 T
 U	 V	 W	 X	 Y	 Z

ابداع خط هیروگلیف

فانچ

Handwritten text in the Kufi script, likely from a manuscript or book, showing several lines of text.

خط هیروگلیف

ابداع خط دموتیک

خط هیروگلیف بر روی کاغذ پاپیروس

نی پاپروس

کاغذ پاپروس

PAPYRUS

Origin
 Papyrus is an early form of paper made from the pith of the papyrus plant, *Cyperus papyrus*. This is a tall, slender grass that grows in a swampy area in the Nile delta in Egypt. Papyrus is said to have been used in ancient Egypt as a writing material, as well as in the Near East, for example, for the writing of the Hebrew Bible. It was also widely used throughout the Mediterranean region, as well as in India, China, and elsewhere.

The word "papyrus" is derived from the Greek word *papyros*, which in turn is derived from the Egyptian word *papyrus*. The word "papyrus" is also used to refer to the plant itself, which is a tall, slender grass that grows in a swampy area in the Nile delta in Egypt.

Manufacturing
 Papyrus is made from the stem of the plant. The stem is cut into strips of about 40 cm long. The strips are then soaked in water for several days to soften them. The strips are then laid out on a flat surface and pressed together to form a sheet. The strips are then dried in the sun to form a sheet of papyrus. The sheet is then cut into strips of the desired width and length.

The strips are then laid out on a flat surface and pressed together to form a sheet. The strips are then dried in the sun to form a sheet of papyrus. The sheet is then cut into strips of the desired width and length.

Historical Use
 Papyrus was used as a writing material in ancient Egypt, Greece, and Rome. It was also used for the construction of boats and for the production of paper. Papyrus was also used for the production of paper in the Middle East and in India.

Papyrus was used as a writing material in ancient Egypt, Greece, and Rome. It was also used for the construction of boats and for the production of paper. Papyrus was also used for the production of paper in the Middle East and in India.

Modern Use
 Papyrus is still used today for the production of paper and for the construction of boats. It is also used for the production of paper in the Middle East and in India.

Papyrus is still used today for the production of paper and for the construction of boats. It is also used for the production of paper in the Middle East and in India.

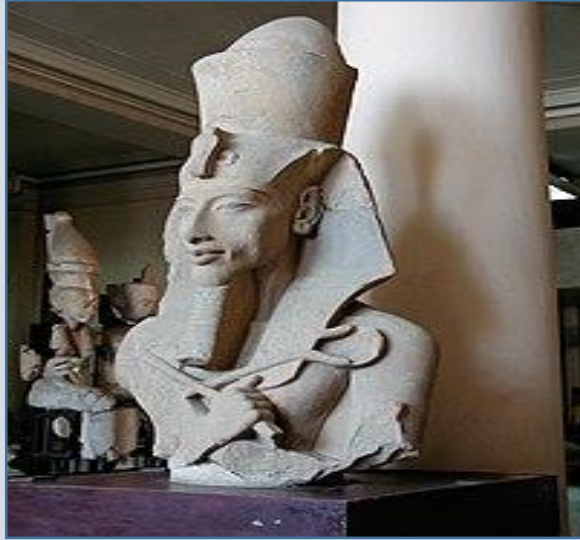

پاپيروس های باقی مانده مصر

عوامل شهرت و معروفیت تمدن مصر

تمدن مصر بیش از هر چیز به خاطر بناهای باستانی مانند اهرام ، معابد ، کاخ ها و نیز آثار هنری به ویژه مجسمه ها شهرت دارد.

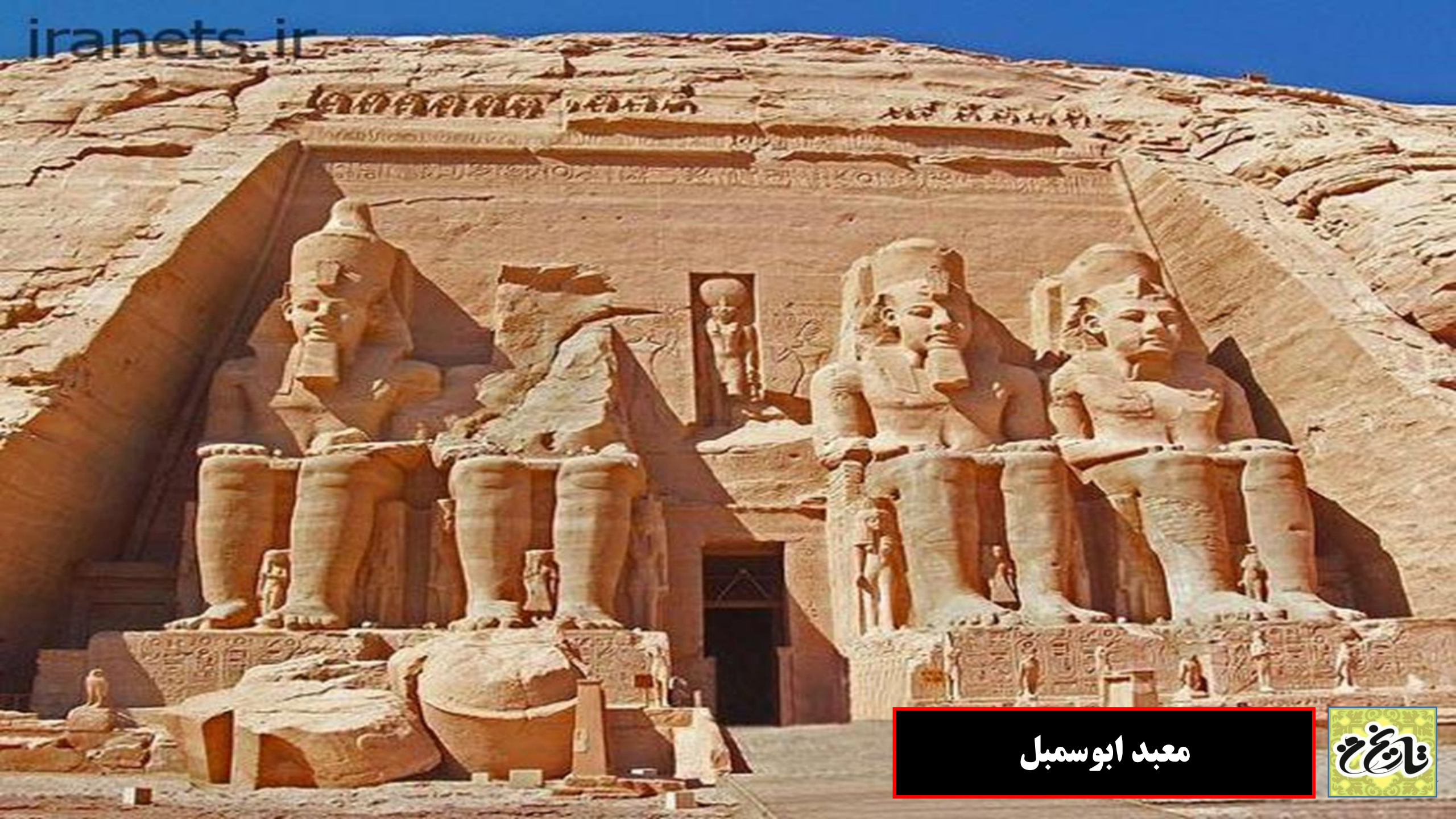
مجسمه ابوالهول

معبد ابوسمبل

معبد حت شپ سوت

عوامل شهرت و معروفیت تمدن مصر

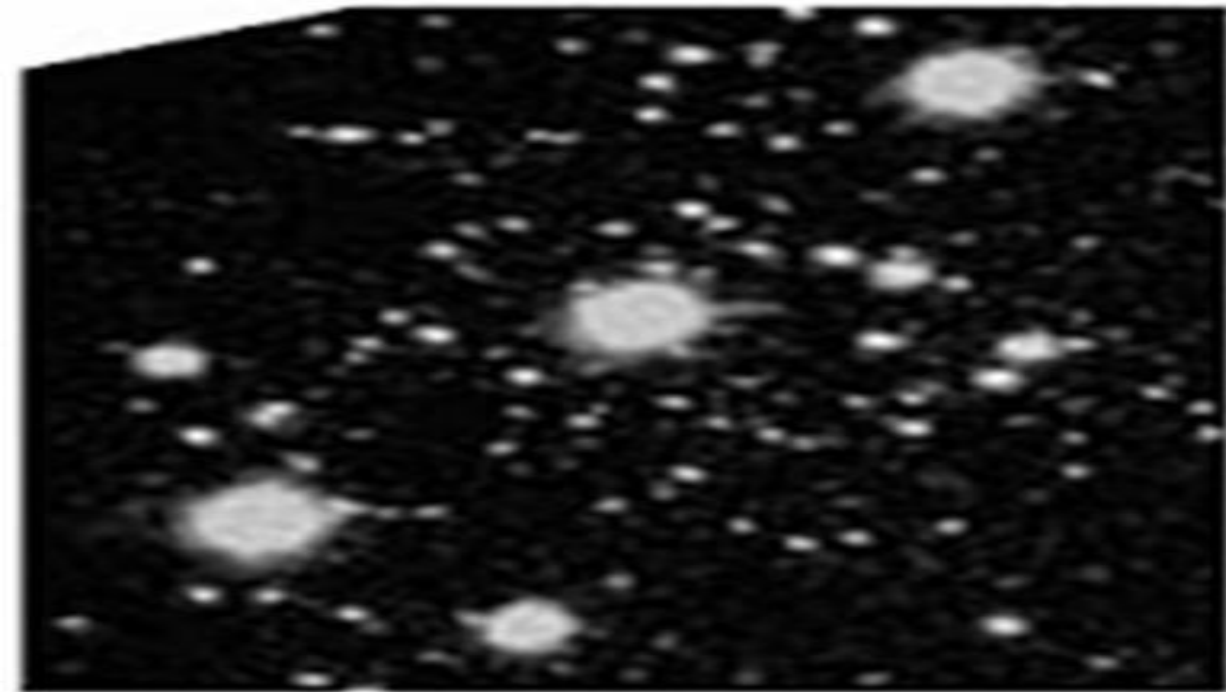

- معماران مصری از منابع طبیعی سنگ آهک و سنگ خارا برای ساختن هرم و دیگر بناها از آنها استفاده می کردند.
- ساخت این بناهای عظیم نیازمند دانش و مهارت بسیار بود و ساختن آنها بدون محاسبات دقیق هندسی و ریاضی امکان پذیر نبود

خسته نباشید

موفق و سربلند باشید / احمد اسدی اقدم - آذربایجان شرقی . مرند

تاریخ

کانال تخصصی «تاریخ من» @tarikheman3